

Grups musicals dels anys 60 a Manresa

Joan Isidre Garcia Codina

A finals dels anys cinquanta, després temps de música popular i de ball interpretat per orquestres, es produeix un canvi a causa de les influències dels gustos del règim nacional catòlic. Venien dels EUA o d'Anglaterra, d'Itàlia o de França. Generalment, a part del tipus popular de repertoris a les orquestres, tant de la dita espanyola com de la catalana, generalment, els temes de Glenn Miller o Django i Grappelli van tenir un impacte important durant dècades; a més a més, també, els ritmes i músiques sud-americanes, com és ara el tango, el bolero, el txa-txa-txa, les ranxeres mexicanes, etc.

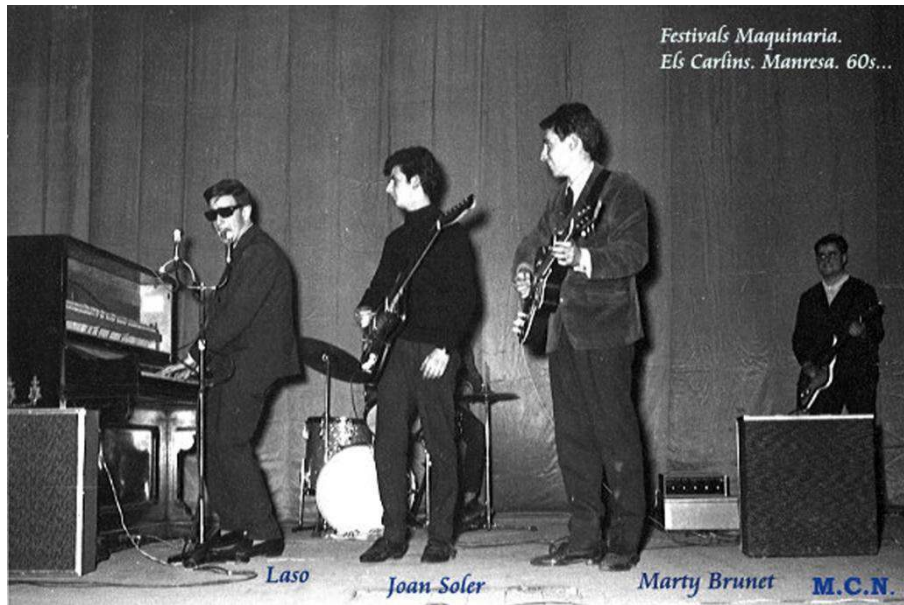
El fenomen que va canviar la concepció dels grups va ser la introducció de la guitarra elèctrica. Els que van tenir força influència en aquest canvi van ser el Dúo Dinámico, amb estil de tipus Everly Brothers a l'espanyola, o els Dracs, inspirats en els Shadows, grup totalment instrumental que va fer versions

clàssiques com la *Santa Espina* al mode de guitarra amb reverberació.

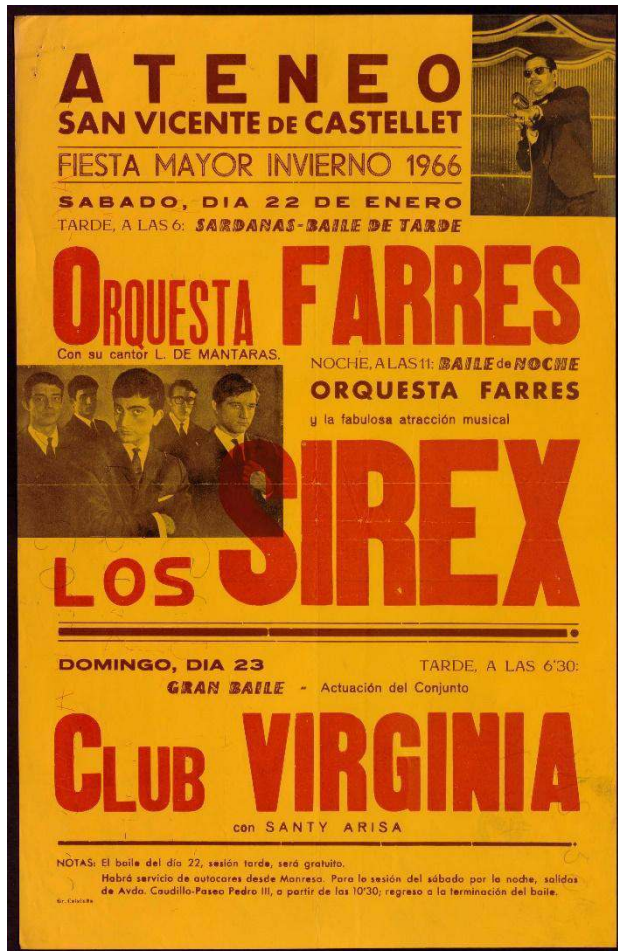

El fenomen d'Elvis Presley i els cantants de rock Chuck Berry, Bill Haley o Little Richard havien aconseguit penetrar, malgrat les crítiques eclesiàstiques.

A Manresa, orquestres com les de Marià Homs o Casablanca o Club Virginia i Farrés havien mantingut els balls locals a la comarca i ja no van entrar en el canvi dels nous gustos, o per la seva concepció instrumental o per causa d'edat i d'estil. El fenomen del rock va arribar amb grups de joves com els Silents, que interpretaven un estil similar als Shadows, i els Lennis, molt més rockers. Fins i tot es va crear una rivalitat que es convertiria en bandes de fans que fins i tot havien tingut batusses als carrers força dures.

Uns programes de Ràdio Manresa amb el mestre Solà al piano, que preparava cantants per a un xou setmanal, amb Vicens Comas com a presentador, que va ser, també, un al·licient per sortir de l'anonimat. El meu amic i company de l'Institut, Ignasi Puig, va agafar molta afició a cantar la cançó italiana dels festivals de Sant Remo i del Mediterrani: Domenico Modugno, Celentano, Pino Donaggio, Jimmy Fontana, Mina, Milva... Jo l'acompanyava a Ràdio Manresa i, certament, tenia bones dots, les quals li van servir per actuar en algun festival de Sant Tomàs d'Aquino de l'Institut, promogut per Santi Arisa (un altre cop liderant). A mi se'm va acudir entrar a fer una cançó de l'època twist i vaig aconseguir quasi una expulsió per ballar (malament) el twist per exigències del circ d'espectadors que feien broma entre els qui ens deixem anar amb ambicions de *crooner*.

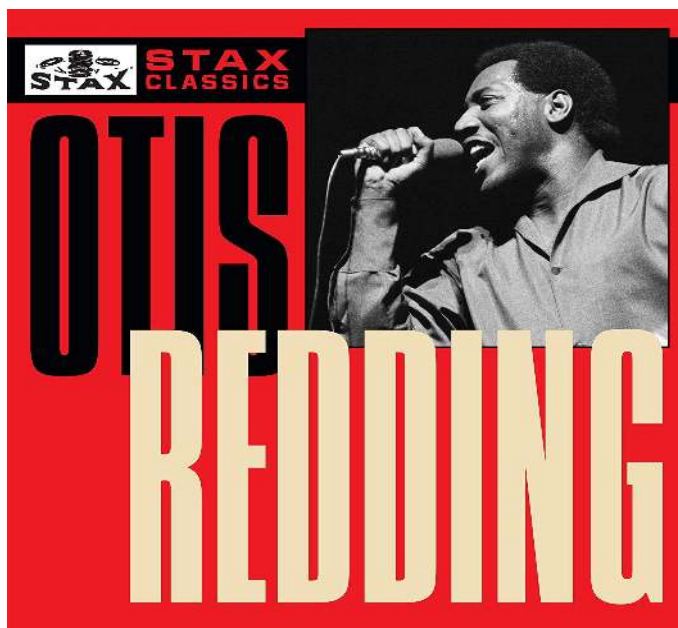

Sorgiren, a poc a poc, grups que assagen en petits locals o pisos; realment la febre musical va arribar a mitjan anys 60 amb els Beatles i els Rollings. Van sortir com bolets entre el 63 i el 70, gairebé tots amb més afició i amplificadors que no pas amb professionalitat. Dels que he mencionat, a més a més, hi afegirem els Stonewells dels germans Armentera i el gran baixista Elies, que era un geni en el seu instrument.

Jo tenia afició per la cançó i vaig començar a practicar amb la guitarra que m'havia regalat el meu tiet, el Tito, una guitarra que vaig decorar amb dibuixos de Miquel Àngel i que quan el meu tiet ho va veure va escandalitzar-se pels nus de la Creació d'Adam. Després, quan vaig anar a acabar l'ofici de joier a Barcelona, anava a classes de guitarra i cant amb una profesora argentina que es feia dir Blanca Negri com a àlies artístic. Allí aprenia cançons de Jacques Brel, de Quico Pi de la Serra, de Donovan...

Els divendres, quan tornava a Manresa, em trobava amb un grup d'estudiants que també tornaven i amb els quals fèiem un festival al vagó de tren. Era realment admirable, l'humor i la voluntat de passar-nos-ho bé. Recordaré sempre en Valentí Roqueta (sí, el del vi i de la Caixa!) fent un peculiar xou que emulava Carlos Gardel. Entrava al vagó i deia allò de: "Triste es pedir pero peor es el robar" i seguia la broma fent el tango del *Volver con la frente marchita*. Allí, Llorenç Camprubí, que estudiava a la Normal de Magisteri, feia el suport, amb baquetes, el ritme de guitarra que tocava un altre company de viatge i bon guitarrista anomenat Luque. En aquell temps, vam concretar amb Llorenç i Pere Bacardit de fer un grup de música.

Llorenç, que era fill del saxofonista de Club Virginia, tenia bona oïda i una veu prodigiosa per cantar cançons de soul que traïem a poc a poc del disc d'Ottis Redding. Fins i tot ens vam atrevir a fer alguna cosa de Jimmy Hendrix o dels Animals. Teníem un hàndicap: no disposàvem d'instruments; però amb bona voluntat vaig construir un baix i amb una guitarra espanyola i pots de sabó vam improvisar una bateria, i vam practicar força. El nom va sorgir prest, ja que no teníem instruments: Grup Zero.

El nostre debut va ser en un festival fet a la Pista Castell, on vam anar amb les mans a la

butxaca i ens van deixar l'equip els altres músics. Vam fer tres peces: una Otis Redding, *Sitting on the dock*, una altra dels Mamas & Pappas, *Summer in the city*, i, finalment, Jimmy Hendrix emulant *Wheels of fire*, amb fregada final de guitarra contra màstil de micro i puntada de peu a l'ampli, que ens va permetre disculpar-nos per l'actuació inesperada mentre els altres tocaven *Que se mueran los feos*, dels Sirex o altres temes dels Mustangs. Vam fer algunes actuacions ocasionals amb xous benèfics o festes particulars, però finalment el Camprubí, com que el seu pare, músic -com he dit-, no volia que continués en l'ofici, va fer una "OPA" al seu fill Llorenç amb la compra d'un Citroën i... final del problema! Una llàstima! El Llorenç era un gran cantant, amb una veu prodigiosa per interpretar *soul*.

Jo vaig continuar amb l'afició pel baix i vaig entrar a formar part del grup dels Lenis, que amb molta professionalitat anàvem fent repertori xic a xic dels estàndards del moment, sobretot Beatles, o Rollings. La incorporació d'en Cristòfol Ruiz com a guitarrista va ser fantàstica. Era de Balsareny i el vaig conèixer en un festival a Sallent, on actuava amb l'Andy Group, format per un bon music com l'Andreu ... Però estava massa lligat al que en dèiem "patxanga", o sigui, música de ball del moment amb ranxeres o peces de festivals italians.

El Cristòbal era un guitarrista de mena genial malgrat no tenir estudis, però amb una oïda i una capacitat de fer una peça només havent-la sentit un cop. De fet, el que era increïble era la seva capacitat d'emular Santana, però a més a més era capaç de multiplicar el temps o seguir melodiosament amb tots els matisos d'una guitarra elèctrica. Ell sol ens va alliberar d'alguna pedregada als pobles, perquè podia improvisar, davant les amenaces dels rústics locals, boleros, tangos o pasdobles...; els altres, el seguïem com podíem.

Recordo un contracte de Cap d'Any a Andorra en què una comensal de semblança nord-americana, vestida llarga i cenyida a l'estil de la Marilyn Monroe i *poitrine* flotant, va voler interpretar temes d'estàndards a l'estil d'Ella Fitzgerald, amb un final del famós *Sant Louis Blues*. El Cristòbal era un fenomen similar a altres músics de l'època, autodidactes, però amb una voluntat que superava qualsevol aprenentatge de conservatori.

Alguns dels pocs que van continuar d'aquella fornada de música pop van acabar instruint-se a fons en teoria musical, van ésser un fenomen del qual, encara ara, en viuen molts dels joves músics, ja formats acadèmicament, però amb el hàndicap que alguns grans tècnics instrumentistes estan incapacitats per descobrir la creació de nous camins. Estic fart de veure reproduir solos de guitarra o altres instruments creats pels grans de l'època, tant de música blues-rock com de jazz.

En aquell temps, ho teníem tot per fer i ho vam fer com vam poder, però crec que des d'aleshores s'ha guanyat en virtuosisme dins la interpretació musical, però s'ha perdut la imaginació i l'experimentació de nous camins.

Un capítol a part es mereixeria els músics d'or de l'espectre pop d'aquell temps, i només en citaré dos dels grans: els germans Camps. Fills de músic, també, dels quals ha sobresortit en Manel Camp com un músic virtuós de talla nacional tant de clàssic com de jazz. No puc parlar gaire d'ell, no en tinc tant de coneixement com dels altres que van fer la gran fita del grup Fusioon, que ha quedat com un dels màxims exponents de música experimental progressista dels anys setanta.

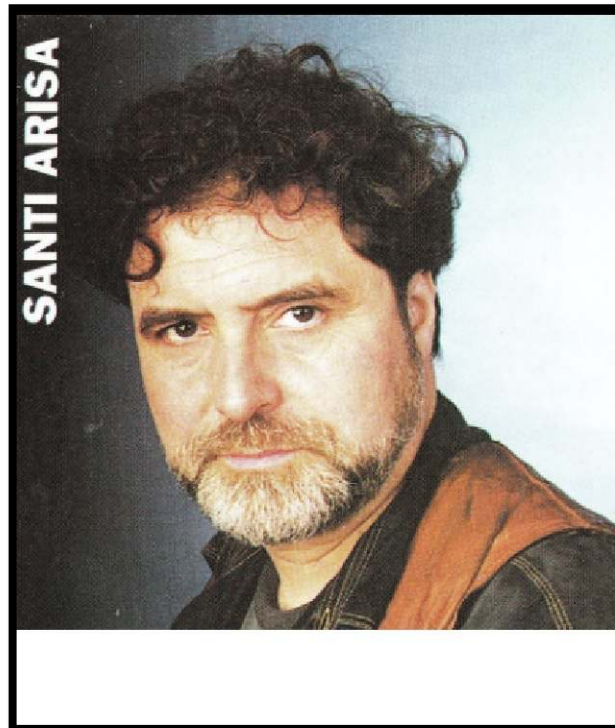
MANEL CAMP

Parlaré, doncs, dels qui he conegut personalment. En Santi Arisa, fill del bateria de [Club Virginia](#),

que va crear un grup propi a l'Institut Lluís de Peguera de Manresa amb en Martí Brunet i en Laso al piano. De fet, en Santi Arisa era

un gran imitador d'Elvis Presley, i li anava com l'anell al dit, pel seu

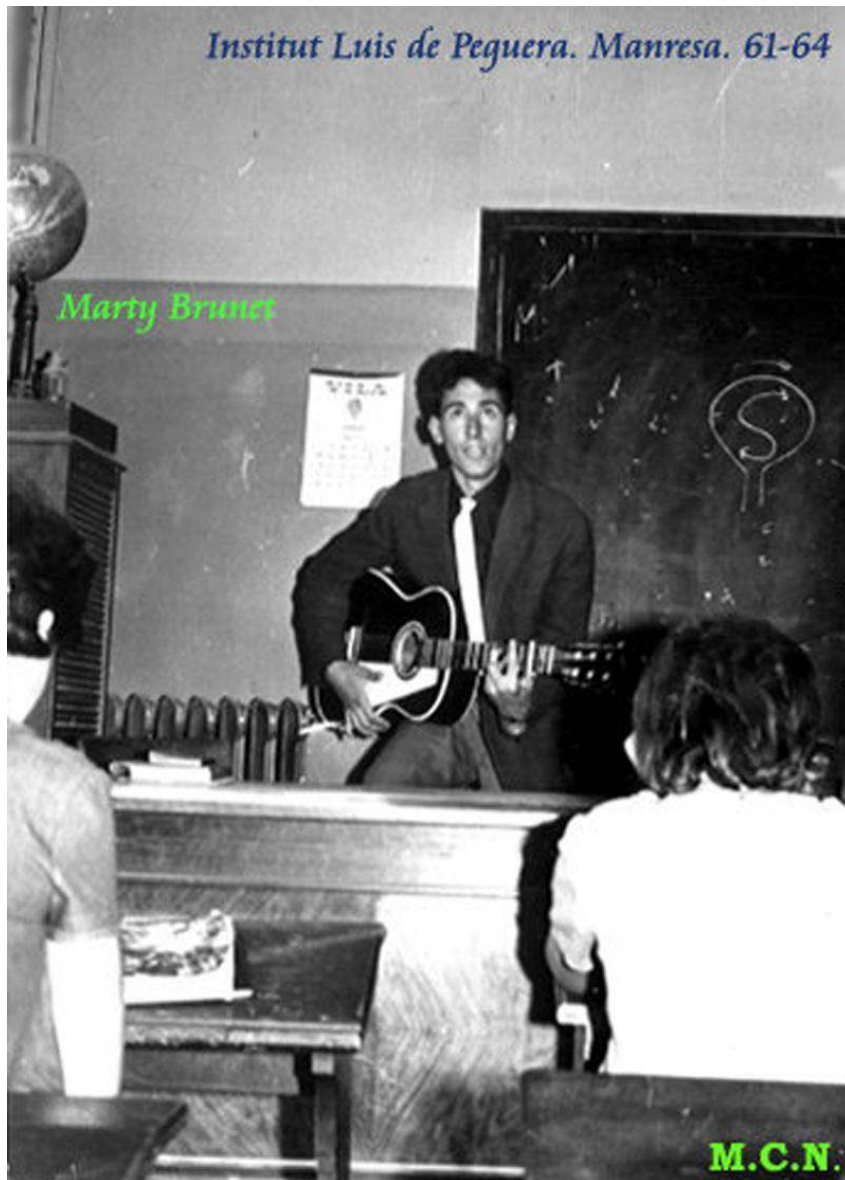

carisma i afany de líder.

Arisa va anar tirant endavant la seva carrera com a bateria, però va aconseguir entrar al món comercial com a cantant d'orquestra, ja sigui per la tradició del seu pare o també per una habilitat de cantar com Josep Guardiola o Elvis. Cantant de la Maravella, orquestra més important de l'època ja amb grup propi. Més tard vindria el cas de Fusioon, que mereix un altre escrit dins els anys setanta.

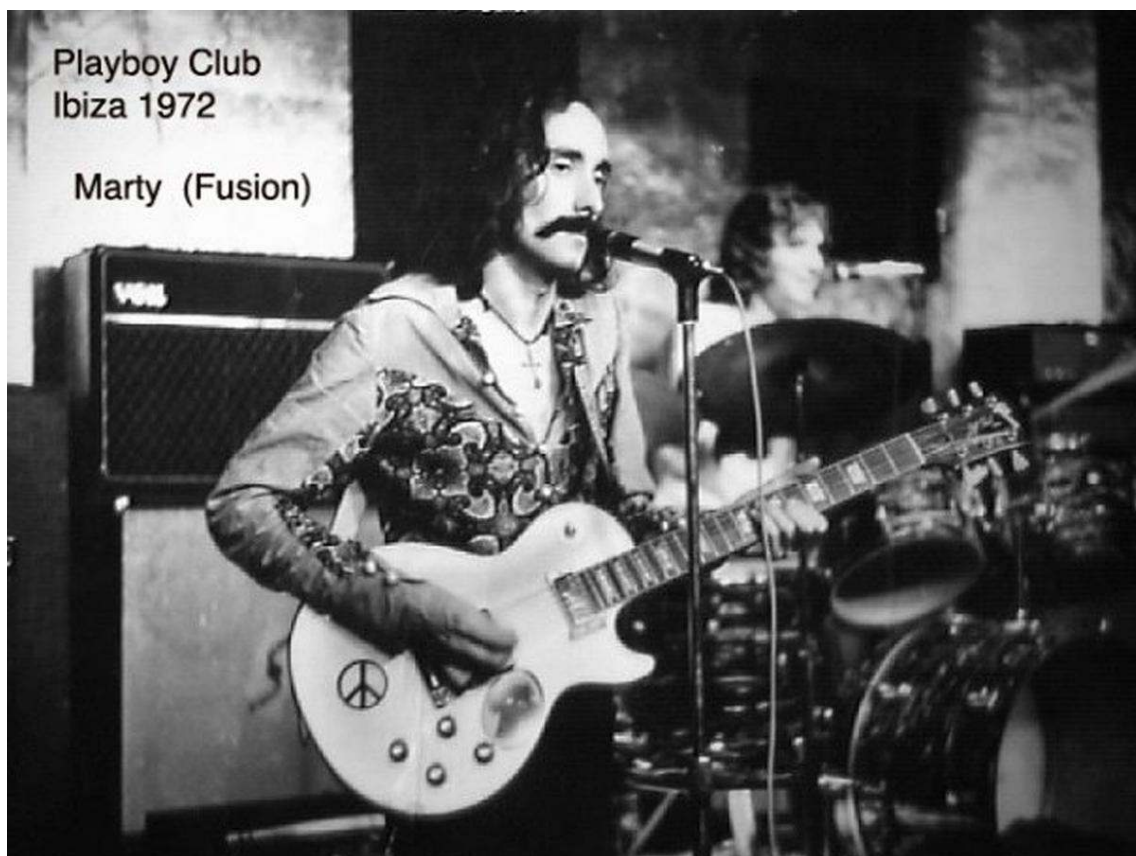
Martí Brunet -Marty- n'era el guitarrista i era company del Santi a l'Institut. En Martí va entrar de ferm al món musical. Era un noi tan intel·ligent i estudiós com reservat. Va abandonar els estudis per dedicar-se a la música, malgrat l'enuig del seu pare, un fabricant de teixits instal·lat a Manresa sota el nom de Fàbrica Brunet, lloc en el qual, avui dia, hi ha un centre social de l'Ajuntament.

El Martí Brunet va entrar a fons en el món de la música. Era un geni, tant en instrumentació a la guitarra com en els equips electrònics que anava fabricant. Va ésser qui va importar els sintetitzadors que fins i tot ell construïa amb els circuits i primers xips integrats que

portava dels Estats Units. Cada vegada que anava de viatge, comprava algun instrument i després el revenia als qui esperàvem, ansiosos, les seves notícies del Regne Unit o dels Estats Units.

Ens instruïa en les noves tendències i notícies, i va explicar com ningú el canvi de paradigma del món *underground* dels EUA o l'impacte de la pel·lícula *Easy Rider* en un món psicodèlic i llançat a les experiències lisèrgiques. Marty realment va ésser l'ànima del disc de Fusion en les seves concepcions electròniques i efectes de sintetitzador, ara apartat de tota vida social després de greus temps que va viure quan va haver d'abandonar el seu estudi a la fàbrica del seu pare.

Ningú com ell ens va assenyalar el camí musical universal dels grans grups que canviaven el paradigma rock simfònic. Va presentar-nos, en les seves reunions personals amb músics, Frank

Zappa, Tangerine Dream, Electric Light Orchestra i altres grups americans o anglesos que no eren tan famosos, però que van ser grans influents dels anys 70. Caldria fer un homenatge a la seva figura important de la música local, injustament oblidat. Ell va ser el millor del canvi musical i va produir gravacions amb gran tecnologia dins la seva fàbrica i estudi de gravació.

Em deixo experiències i anècdotes personals, però potser convé deixar-ho per a un altre dia.

Joan Isidre Garcia Codina